

ÇEVİRİMİÇİ SOSYAL SERMAYE ÖLÇEĞİNİ TÜRKİYE'DE UYARLAMA ÇALIŞMASI*

STUDY FOR ADAPTATION OF ONLINE SOCIAL CAPITAL SCALE IN TURKEY

Artür Yetvart MUMCU**
Göksel ATAMAN***
Hızır KONUK****

Öz

Kişilerarası ilişki kapsamında ortaya çıkan sosyal sermaye kavramı sosyolojide ortaya konulmuş olup, zaman içerisinde birçok bilim dalında incelenmiştir. Son dönemde ise özellikle işletme alanında birçok boyutuyla ele alınmaya başlanmıştır. Sosyal sermayenin temel yapıtaşlarından biri olan iletişim, teknolojiye gelişim doğrultusunda köklü değişim yaşamış, sosyal sermayenin ele alınma yöntemlerinde farklı yaklaşım ihtiyaçları doğurmuştur. Çevrimiçi sosyal sermaye de bu değişimin etkilerini ortaya koymaya çalışan bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmada çevrimiçi sosyal sermayenin kavramsallaşmasına katkıda bulunmak amacıyla; Williams'ın (2006) geliştirdiği ölçeğin Türkiye örnekleminde güvenilirlik ve geçerlik testleri yapılmıştır. Çalışanlar ve işletme sahipleri olarak iki farklı örnekleme toplam 805 kişiye ölçek uygulanmıştır. Güvenirlik katsayıları çalışanlarda 0,951, işletme sahiplerinde ise 0,936 olarak tespit edilmiştir. Yapılan açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri ve diğer testler neticesinde ölçeğin orijinal iki boyut olan aracı çevrimiçi sosyal sermaye ve dayanışmacı çevrimiçi sosyal sermaye doğrulanmış, Türkiye' de işletme sahipleri ve çalışanlar üzerinde uygulanabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ölçek Uyarlama, Aracı Çevrimiçi Sosyal Sermaye, Dayanışmacı Çevrimiçi Sosyal Sermaye

* Bu makalenin saha çalışması, T.C.İstanbul Kültür Üniversitesi Etik Kurulunun 19.01.2023 tarih ve 2023/02 karar sayılı Etik Kurul İzni ile onaylanmıştır.

** T.C.İstanbul Kültür Üniversitesi, İ.İ.B.F., a.mumcu@iku.edu.tr, ORCID: 0000-0002-2276-0145

*** T.C.Marmara Üniversitesi, Yönetim ve Organizasyon, gataman@marmara.edu.tr, ORCID: 0000-0003-3234-7490

**** T.C.İstanbul Aydın Üniversitesi, İ.İ.B.F., hizirkonuk@aydin.edu.tr, ORCID: 0000-0002-9274-6912

Abstract

The concept of social capital, which emerged within the scope of interpersonal relations, has been put forward in sociology and has started to be discussed in many disciplines over time. Recently, it has been discussed with many dimensions, especially in the field of business. Communication, which is one of the basic building blocks of social capital, has experienced a radical change in line with the development in technology and has created different approaches in the methods of handling social capital. Online social capital also emerges as a concept that tries to reveal the effects of this change. In this research, the reliability and validity tests of the scale developed by Williams (2006) were conducted in the Turkish sample in order to contribute to the conceptualization of online social capital. The scale was applied to 805 people in two different samples as employees and business owners. Reliability coefficients were found to be 0.951 for employees and 0.936 for business owners. As a result of the exploratory and confirmatory factor analyzes and other tests, the original two dimensions of the scale, bridging online social capital and bonding online social capital, were verified, and it was concluded that it could be applied to business owners and employees in Turkey.

Keywords: Scale Adaptation, Online Bridging Social Capital, Online Bonding Social Capital.

Giriş

Sosyal bilimlerin birçok alanında olduğu gibi işletme biliminde de ölçek kullanımı çok yaygındır. Bu ölçekler birçok bilimsel araştırmada kullanılmakta, kuramsal altyapıların oluşturulmasına katkı sağlamaktadır (English & Underwood, 2016).

Örgüt araştırmalarında kullanılan ölçekler en çok İngilizce dilinde geliştirilmektedir. Bu yüzden yerel dili İngilizce olmayan ve farklı kültürdeki ülkelerde ölçek uyarlama çalışmaları çokça gerçekleştirilmektedir (Heggstad, Scheaf, Banks, Monroe Hausfeld, vd., 2019) authors frequently report having adapted a scale, indicating that they changed something about it. Although such changes can raise concerns about validity, there has been little discussion of this practice in our literature. To estimate the prevalence and identify key forms of scale adaptation, we conducted two studies of the literature. In Study 1, we reviewed the descriptions of all scales (N = 2,088. Uyarlanmış ölçekler ile çok kültürlü ve çok merkezli araştırmalar gerçekleştirilebilmekte, kültürlerarası farklılıklar incelenebilmektedir (Çapık, Gözüm, & Aksayan, 2018). Sosyal sermaye ile ilgili ortaya konulan birçok İngilizce ölçek farklı dillere uyarlanmıştır (Ciboh, 2017; Wasti, Terzi, & Kerti, 2022; Xiao, Zhang, Kong, Li, vd., 2020).

Sosyoloji ve siyaset bilimi gibi birçok bilim dalında ele alınan sosyal sermaye, Putnam (2000) ve Lin'in (1999) çalışmaları ile toplumsal alandan iktisadi alana taşınmıştır (Ağcasulu, 2017). İşletmelerin finansal performansları, verimlilikleri, kamuoyu etkileri gibi hem bireysel hem kurumsal seviyede ele alınmaktadır (Demirbağ, Mumcu, & Çakarel, 2022). Sosyal sermayenin ölçümü ile ilgili birçok eleştiri de bu çalışmalarla birlikte ortaya çıkmaktadır. Özellikle son dönemde teknolojik gelişmelerin kişilerarası iletişimi önemli seviyede değiştirmesi bu eleştirilerde etkili olmuştur (Ozkazanç-Pan, 2022; Wang, Locatelli, Wan, Li, vd., 2021). Kavramsallaşma sürecindeki bu eleştirilerin de etkisiyle, sosyal sermaye ile ilgili de birçok farklı yaklaşım ortaya konulmuştur. Sosyal sermaye kavramı araştırmacıları da sosyal sermayenin ortaya konulmasında yaşanabilecek sıkıntıları öngörmüşlerdir

(Putnam, 2000). Bu araştırmanın konusu dahilinde ele alınan sosyal ağların gücünün ölçen araştırmalar kavramın ilk ortaya konulduğu zamanlarda başlamıştır (Brooks, 2019; Friedkin, 1982). Teknolojinin ve özellikle internet iletişiminin gelişiminden önceki çalışmalar, günümüze kıyasla iletişimin daha sınırlı ve farklı olduğu dönemleri kapsamaktadır. Zaman içerisinde iletişim kanallarının sayısı, şekli ve frekanslarındaki değişim sosyal sermayenin ele alınmasında farklı yöntemler kullanılması ihtiyacını doğurmuştur. Sosyal sermayedeki değişimin toplumsal, kültürel vb. birçok boyutta etkileri olması, sosyal sermayenin ölçülmesiyle ilgili de yeni tekniklerin geliştirilmesi gerekliliğini ortaya çıkartmıştır (Yoganathan, Osburg, & Bartikowski, 2021). Bu gelişmeler neticesinde çevrimiçi ve çevrimdışı oluşan sosyal sermaye birbirinden farklı şekilde ele alınmaya başlanmıştır (Williams, 2006).

Williams (2006) sosyal sermayeyi çevrimiçi seviyede ölçebilmek ve ayırtırmak amacıyla çevrimiçi sosyal sermaye kavramını ve beraberinde ölçeğini ortaya koymuştur. Her ne kadar daha önce çevrimiçi ağların farklı bir sosyal sermaye biçimi olduğunu işaret eden çalışmalar olsa da (Haythornthwaite, 2002). Williams (2006) çevrimiçi boyutun kavramsallaşmasına odaklanmıştır. Çevrimiçi sosyal sermaye ölçeği ile kişilerin çevrimiçi ve çevrimdışı sosyal sermayelerini onar madde ile ölçmüştür. Ortaya koyduğu bu ölçek bin beş yüzün üzerinde bilimsel araştırmada, birçok farklı ülkede, farklı kültürler ve farklı örneklemeler üzerinde uygulanmıştır (N. Ellison, Steinfield, & Lampe, 2006; Johnston, Tanner, Lalla, & Kawalski, 2013; Steinfield, Ellison, & Lampe, 2008; Trepte, Reinecke, & Juechems, 2012). Çevrimiçi sosyal sermaye ölçeğinde Putnam’ dan yola çıkarak günümüze kadar geçerliliğini koruyan zayıf bağlardan oluşan aracı çevrimiçi sosyal sermaye (AÇSS) ve güçlü bağlardan oluşan dayanışmacı çevrimiçi sosyal sermaye (DÇSS) alt boyutlar olarak yer almaktadır (Williams, 2006).

Son dönem teknoloji ve iletişim alanındaki gelişmeler sebebiyle sosyal sermaye gibi birçok kavram çevrimiçi boyutuyla ele alınmaktadır. Çevrimiçi kapsamda ele alınan bu kavramların ölçekleri de yine geliştirilmekte ve yerel kullanım için ölçek uyarlama çalışmaları yapılmaktadır. Çevrimiçi öğrenme öz yeterlik ölçeği (Yavuzalp, Nuh; Bahçivan, 2018), sanal sosyal destek ölçeği (Özdemir & Kocaayan, 2020), sanal gerçeklik temelli öğrenme ortamlarında bulunulmuş hissi (Gökoğlu & Çakıroğlu, 2019), çevrimiçi ortamlarda topluluk hissi (Yıldız, 2018) vb. birçok çevrimiçi kavram ölçeklerinin Türkçeye uyarlama çalışması, çevrimiçi kavramının hem uluslararası literatürde, hem de Türkiye’ de kullanımının ve geçerliliğinin artığının göstergesidir.

Bu araştırmada kitlesel fonlama proje sahiplerine uygulanan çevrimiçi sosyal sermaye (ÇSS) ölçeğinin (Mumcu, 2021) çalışanlar ve işletme sahipleri üzerinde tekrar uygulanarak farklı örneklemelerde geçerliliği sorgulanmıştır. Ölçeğin Türkçeleştirme ve ilk geçerleme çalışmaları Mumcu’nun (2021) çalışmasında gerçekleştirilmiş olup, bu araştırmada yeni iki örneklem üzerinde güvenilirlik ve geçerlilik testleri uygulanmıştır.

1. Çevrimiçi Sosyal Sermaye

Sosyal sermayenin önemli yapıtaşlarından olan iletişim; teknolojinin de gelişimi ile kişilerarası ve kurumlarda önemli ölçüde değişime uğramıştır (Mumcu, 2022). Bu etkiler çerçevesinde ortaya

çıkan çevrimiçi kavramı, sosyal sermaye ile de ilişkilendirilmiştir. Çevrimiçi kavramı dijital iletişim kapsamında bir kişinin veya kurumun sosyal sermayesi ile ilgili birçok ilişkiyi ifade edebilmektedir (Mumcu & Ataman, 2021). Özellikle iletişim teknolojilerindeki gelişmeler ve bunların kurumsal ve kişisel iletişim yöntemleri üzerindeki etkileri, sosyal sermayenin çevrimiçi boyutunu ifade etmektedir (N. B. Ellison, Steinfield, & Lampe, 2007; Kobayashi, Ikeda, & Miyata, 2006).

Özellikle iş hayatında yüz yüze, telefonla, faksla, posta vb. iletişim yöntemleri ile kurulan iletişim yerini büyük ölçüde internete bırakmıştır (Wellman, Salaff, Dimitrova, Garton, vd., 1996). İnternet kullanımındaki artışın etkisiyle çevrimiçi gerçekleştirilen iletişim, sosyal sermaye kapsamında çevrimiçi sosyal sermaye kavramı ile ifade edilmeye başlanmıştır (Haythornthwaite, 2002; Skoric, Ying, & Ng, 2009; Williams, 2006)

Çevrimiçi sosyal sermaye kavramını ortaya koyan Wellman ve arkadaşları (1996) teknolojinin insanlar ile makineler arasında bir bağ oluşturduğu gibi, insanların da birbirleri arasında bir bağ oluşturduğunu ve bu yolla sosyal ağlara ulaştığını ifade etmişlerdir. Bilgisayarların ve modern iletişim cihazlarının desteğiyle sosyal ağlar ve sanal topluluklar oluşup, çevrimiçi çalışma gruplarının ve uzaktan çalışmanın temellerini oluşturdukları ifade edilmiştir. Bu şekilde bilgisayar altyapısıyla oluşan sosyal ağlar ortaya çıkmıştır (Wellman, Salaff, Dimitrova, Garton, vd., 1996).

Haythornthwaite (2002) ise güçlü ve zayıf bağlar kapsamında ele aldığı sosyal sermayeyi, çevrimiçi ve çevrimdışı olarak da incelemiştir. Bilgisayar teknolojilerinin henüz yaygın kullanımda olmadığı dönemlerde ortaya konulan güçlü ve zayıf bağ özelliklerinin çevrimiçi ortamlarda da bulunduğunu ifade etmiştir (Haythornthwaite, 2002). Etnik, demografik, politik vb. farklılıklardaki gruplar internet kullanımındaki artışın etkisiyle sosyal sermaye üzerindeki etkilerini arttırmıştır. Bu çevrimiçi gruplar benzer görüş veya inançlara sahip kişiler arasındaki bağları güçlendirebilmektedir (Norris, 2002).

Günümüzde sosyal sermayenin oluşturulması ve korunmasına destek olan çevrimiçi etkileşimler, insanları birbirine bağlayarak topluluklara dahil olunması yoluyla insanlara avantajlar ve fırsatlar sunmaktadır (Tan, Hsiao, Tseng, & Chan, 2018). İnternetin ve özellikle de sosyal paylaşımların yapıldığı platformlar sayesinde sosyal sermaye bağları oluşturulabilmektedir (Burke, Marlow, & Lento, 2010). Çevrimiçi sosyal sermaye; bağlı olunan dijital ağda, kişinin kendisi tarafından da algılanabilen ve sayısal olarak da belirtilebilecek bir değerdir (Faucher, 2018).

Çevrimiçi sosyal sermayeyi, çevrimdışı sosyal sermayeden ayıran en önemli fark; farklı geçmişe sahip, farklı sosyo-ekonomik düzeylerdeki, farklı coğrafyalardaki, hatta heterojen demografik özelliklere sahip kişilerin de bir araya gelebilmesi ve bir topluluk oluşturabilmesi imkanıdır (Hampton, 2003; Pinkett, 2003). Bu ve benzeri birçok özellik sebebiyle çevrimiçi ve çevrimdışı sosyal sermayenin farklı şekilde ele alınması gerekliliği doğmuştur (Chang & Zhu, 2012; Hofer & Aubert, 2013; Parzefall & Kuppelwieser, 2012; Pasricha & Rao, 2018; Wohn, 2011)the proposed model was tested by using the Partial Least Squares (PLSs. Çevrimiçi sosyal sermaye iki boyutlu bir yapı ile ele alınmaktadır. Bu boyutlar zayıf ve güçlü bağlar temeline dayanan dayanışmacı ve aracı çevrimiçi sosyal sermayedir. Bu boyutlar aşağıda ayrıntılı olarak açıklanmaktadır.

1.1. Aracı Çevrimiçi Sosyal Sermaye ve Dayanımcı Çevrimiçi Sosyal Sermaye

Aracı sosyal sermaye kavramının temeli zayıf bağlara dayanmaktadır. Kişilerin normal hayat düzenleri içerisinde iletişim kurma ve tanışma olasılığının düşük olduğu kişilerle kurulan ve temellerini zayıf bağlar yaklaşımından alan sosyal sermaye; aracı sosyal sermaye olarak ifade edilmektedir (N. B. Ellison, Steinfield, & Lampe, 2007).

Kişilerin çevrimiçi sosyal medya kullanımları, çevrimiçi arkadaş sayısı ile oluşan bu zayıf bağlar aracı sosyal sermayenin çevrimiçi boyutudur (Burke, Marlow, & Lento, 2010). Çevrimiçi iletişimin temelini oluşturan zayıf bağlar, internet kullanımı arttıkça hızlı büyüme potansiyeline sahiptir (Manago, Taylor, & Greenfield, 2012). Bu zayıf bağların gücü geniş ve çeşitli sosyal ağlara ulaşmayı sağlayarak daha fazla ve sık iletişime izin verir. Bu sayede aracı sosyal sermayeyi geliştirmekte ve de kullanıcılara fayda yaratma potansiyeli sunmaktadır (Tong, Kashian, & Walther, 2011).

Güçlü bağlarla ortaya çıkan dayanımcı sosyal sermaye ise güçlü bağ temelli olup, kişisel olarak tanıdıklardan oluşur. Fakat iletişim teknolojilerinin gelişmesiyle birlikte aile ve yakın arkadaşlar vb. tanıdıklarla bile yine çevrimiçi iletişim kurulduğundan, çevrimiçi sosyal sermayede de yine dayanımcı sosyal sermaye boyutu geçerliliğini korumaktadır. İnternet üzerinden tanıdıklar arasında mesajlaşma, paylaşım yapma ve paylaşımları yorumlama vb. etkileşimler dayanımcı sosyal sermayeyi destekler niteliktedir. Bu paylaşımlar kişinin tanıdıklarıyla daha fazla iletişim kurabilmesine olanak sağlayarak güçlü bağların gelişmesine katkıda bulunmaktadır (Burke, Marlow, & Lento, 2010; Kim & Shen, 2020).

Bu araştırma kapsamında ele alınan çevrimiçi sosyal sermaye temellerini Putnam (2000) ve Lin’in (1999) ortaya koyduğu boyutlar doğrultusunda aracı ve dayanımcı olarak sınıflandırılmıştır. Sosyal sermayenin boyutları olan aracı ve dayanımcı sosyal sermaye, çevrimiçi sosyal sermaye boyutu olarak ele alındığında temel yaklaşımından uzaklaşmamış, sadece çevrimiçi süreçlerle ilişkilendirilmiştir. AÇSS, başta internet olmak üzere iletişim cihazları yardımıyla zayıf bağlar üzerinden kurulan sosyal sermayedir (Kazienko & Musiał, 2006; Williams, 2006). Bireylerin fayda sağlayabilecekleri bilgi ve kaynaklara erişebilmesi sayesinde geleceğe yönelik hedeflerine ulaşmalarına destek olur (Kim & Shen, 2020). DÇSS ise aile ve yakın arkadaşlar gibi güçlü bağlar ile çevrimiçi kurulan ve gelişen sosyal sermaye türüdür. Dayanımcı sosyal sermayeye sahip bireylerin geçmişlerinde benzerlik yüksek olmasına rağmen AÇSS’ de daha farklı geçmişe sahip kişiler bulunmaktadır (Williams, 2006).

2. Yöntem

2.1. Örneklem

Çalışmada 805 kişiye anket uygulanmış olup bunlardan 439 çalışan, 366 kişi ise işletme sahibidir. Örneklemde yer alan işletme sahiplerine; Türkiye’deki startup girişimlerini endeksleyen startupswatch ve startupranking sitelerinden ulaşılmıştır. Bu sitelerde endekslenen startup girişimcilerine mesaj ve mail yolu ile ulaşılmış, gönüllülük esasıyla anketler yaptırılmıştır. Bu anketlerde çalışan seçeneği de eklenecek anketin ulaştığı kişiler içerisinde bu örneklem grubunda olanların da anketi uygulaması sağlanmıştır.

2.2. Veri Toplama Aracı: Çevrimiçi Sosyal Sermaye Ölçeği

Araştırmada Williams' ın (2006) çevrimiçi sosyal sermaye ölçeği kullanılmıştır. Ölçeğin Türkçeleştirme çalışması Mumcu (2021) tarafından gerçekleştirilmiştir. İki boyutlu bu ölçeğin ilk 10 sorusu DÇSS, ikinci 10 sorusu ise AÇSS' dir. Sorularda orjinaline uygun olarak 5'li likert kullanılmıştır. Ori-jinal ölçekte alfa değerleri DÇSS için 0.841, AÇSS için 0.896' dir (Williams, 2006). Ayrıca bu ölçeğin dışında demografik özellikler için sorular sorulmuştur.

2.3. Analiz Yöntemleri

Ölçeğin geçerliliğinin ortaya konulabilmesi amacıyla verilerin istatistiki analizi için SPSS for Windows 16.0 ve AMOS 16.0 paket programları kullanılmıştır. Ölçeğin iç tutarlılığı için Cronbach Alfa katsayısı her örneklem grupları için genel ve her bir boyut için ayrı ayrı hesaplanmıştır. Ölçeğin yapı geçerliliği için birinci örneklem grubuna keşfedici faktör analizi uygulanırken, ikinci örneklem grubuna ise doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır (Çetin & Basım, 2012).

3. Bulgular

3.1. Açıklayıcı Bulgular

Tüm örneklem grubunda çevrimiçi sosyal sermaye ölçeğine ait bazı açıklayıcı istatistikler aşağıda sunulmuştur.

Tablo 1: Örneklemelere Ait Açıklayıcı İstatistikler

	Cinsiyet	N	Yüzde
Çalışan	Erkek	197	%44,9
	Kadın	242	%55,1
	Toplam	439	%100,0
İşletme Sahibi	Erkek	311	%85,0
	Kadın	55	%15,0
	Toplam	366	%100,0
	Eğitim Durumu	N	Yüzde
Çalışan	İlköğretim	18	%4,1
	Ortaöğretim	68	%15,5
	Önlisans	119	%27,1
	Lisans	199	%45,3
	Lisansüstü	35	%8,0
	Toplam	439	%100,0
İşletme Sahibi	İlköğretim	1	%0,3
	Ortaöğretim	8	%2,2
	Önlisans	17	%4,6
	Lisans	229	%62,6
	Lisansüstü	111	%30,3
	Toplam	366	%100,0

Tablo-1’ de görüldüğü üzere toplam 805 kişiye anket uygulanmış olup bunlardan 439’u çalışan ve 366’ sı işletme sahibidir. Çalışanların %55’i kadınsa, işletme sahiplerinde bu oran %15’e düşmektedir. Ayrıca çalışanların %45,3 ile en fazla üniversite mezunu olup, işletme sahiplerinde de üniversite mezuniyeti %62,6 ile benzer bir yapıdadır.

3.2. Güvenirlilik Analizleri

Ölçeğin güvenilirliğini ortaya koyabilmek için öncelikle iç tutarlılığı ölçülmüştür. Bu amaçla her iki örneklem için alt boyutların iç tutarlılıkları hesaplanmıştır. Ölçeğin alt boyutlarının Cronbach Alfa katsayıları AÇSS için 0,916; DÇSS için 0,922; olarak elde edilmiştir. Ayrıca ölçeğin toplam Cronbach Alfa katsayısı 0,942 olup güvenilirlik referansları dahilindedir (Hair Jr, Anderson, Tatham, & William, 1995).

Ölçeğin iç tutarlılığını hesaplamak amacıyla ayrıca alt boyutların Cronbach Alfa değerleri ile madde toplam puan bağıntı katsayıları hesaplanmıştır (Çetin & Basım, 2012). Hesaplanan madde toplam puan bağıntı katsayıları 0,556 ile 0,704 arasında değişmektedir. Buna göre tüm maddeler asgari katsayı değeri olan 0,20 üzeri olup güvenilirdir (Büyüköztürk, 2007).

Tablo 2: Madde Toplam Korelasyonları Analizi

	Düzeltilmiş Madde Toplam Korelasyonları	Madde Çıktığında Ölçeğin Alfası
1	,621	,939
2	,666	,939
3	,641	,939
4	,655	,939
5	,592	,940
6	,556	,940
7	,704	,938
8	,602	,940
9	,691	,938
10	,688	,938
11	,668	,939
12	,663	,939
13	,642	,939
14	,604	,940
15	,694	,938
16	,684	,938
17	,648	,939
18	,613	,939
19	,694	,938
20	,638	,939

3.3. Geçerlilik Analizleri

Geçerlilik analizleri için her bir örneklem için farklı testler yapılmıştır. İşletme sahibi örneğine açılımcı faktör analizi, çalışan örneğine ise doğrulayıcı faktör analizi gerçekleştirilmiştir (Çetin & Basım, 2012).

3.3.1. Keşfedici Faktör Analizi

Çevrimiçi sosyal sermaye ölçeğinin yapı geçerliliği tespit etmek ve faktör yapısını ortaya koymak için işletme sahibi örneğine keşfedici faktör analizi yapılmıştır. Verilerin faktör analizi için uygunluğunu test etmek için yapılan Barlett normal dağılım test sonucunun anlamlı olduğu ($p < 0.05$), KMO (Kaiser-Mayer-Olkin) değerinin ise 0,922 olduğu belirlenmiş ve bu şekilde örneklem büyüklüğünün yeterli olduğu ortaya konulmuştur. Bu değer (Field, 2013) 0,50 üzerinde yeterli görülmekte 0,80-0,90 harika kategorisinde yer almaktadır.

Tablo 3: Çevrimiçi Sosyal Sermaye Ölçeği Keşfedici Faktör Analizi

	Aracı	Dayanışmacı
1		,660
2		,739
3		,775
4		,753
5		,752
6		,692
7		,667
8		,699
9		,726
10		,566
11	,741	
12	,813	
13	,809	
14	,805	
15	,728	
16	,729	
17	,738	
18	,594	
19	,660	
20	,556	

Tablo-4' de görüldüğü üzere DÇSS 10 maddeden, AÇSS de yine 10 maddeden oluşmaktadır. En düşük faktörü yükü 20. Soruda 0,556 olarak görülmektedir. İdeal faktörü yükü 0,40 ve üzeri olarak kabul edilmesi sebebiyle (Field, 2013) maddelerin faktörlere yeterli katkıyı yaptıkları tespit edilmiştir.

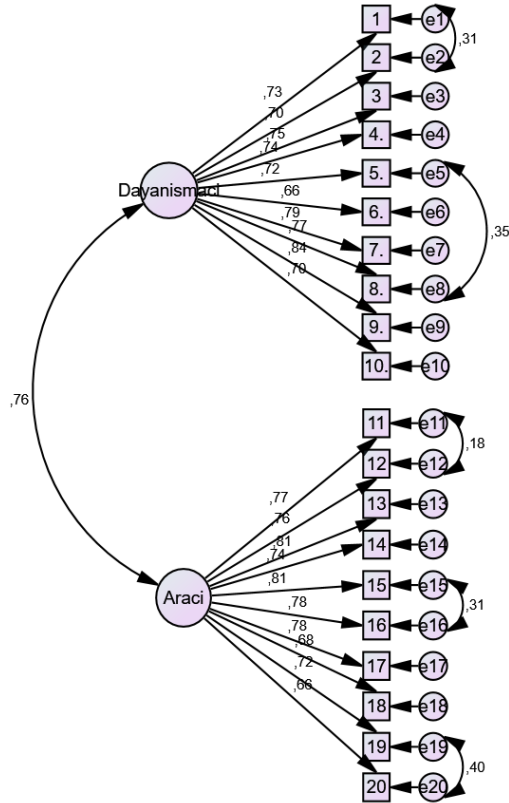
AFA testinde faktör analizi sonuçları değerlendirildiğinde, 20 maddeden oluşan Çevrimiçi sosyal sermaye ölçeğinin 2 alt boyutlu bir yapıdan oluştuğu, toplamda varyansın %57,66' ini açıkladığı

tespit edilmiştir. Bu yapı ölçeğin orjinal yapısına uyumludur. Ayrıca alt boyutlardan AÇSS boyutu toplam varyansın % 29,56’ ünü, DÇSS boyutunun ise varyansın %28,10’ünü açıkladığı görülmüştür. Ayrıca faktörlerin altında oluşan maddeler incelendiğinde de, başlangıçta tasarlanan maddelerin aynı faktörlerin altında toplandığı görülmüştür.

3.3.2. Doğrulayıcı Faktör Analizi

Ölçeğin yapı geçerliliğini test etmek için Amos16.0 programı kullanılarak doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Orijinal ölçekte (Williams,2006), faktör analizi sonucunda iki boyutlu bir yapı ortaya konulmuş dolayısıyla, mevcut çalışmada daha önceden faktörleri bilinen bir yapı test edildiğinden, faktör analizinde en yüksek olasılık kestirim (maximumlikelihood) tekniği kullanılmıştır.

Tablo-4: Doğrulayıcı Faktör Analizi

CMIN/df:3,741;AGFI:,.826;GFI:,.864;NFI:,.901;CFI:,.925;RMSEA:,.079;IFI:,.926;TLI:,.913

Yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonucunda ölçeğin kıkare istatistiğinin serbestlik derecelerine oranı (CMIN/df) 3,741 kabul edilebilir aralıkta olup; kök ortalama kare yaklaşım hatası (RMSEA)

0,079; Normlanmış Uyum Endeksi (NFI) 0 ile 1 arası referansları dahilinde 0,901, Tucker-Lewis indeks (TLI) değeri 0,913 ve karşılaştırmalı uyum indeks (CFI) değeri ise 0,925 olarak bulunmuştur. Bir modelin özellikle karşılaştırmalı uyum indeks (CFI) ve Tucker – Lewis indeks (TLI) değerlerinin 0,90 veya üzerinde olması iyi uyum sağladığı anlamına gelmektedir (Hair Jr, Anderson, Tatham, & William, 1995; Şimşek, 2020). Elde edilen sonuçlar bu aşamada ölçeğin iki boyutlu faktör yapısının yeterli uyum değerlerini sağladığını göstermiştir. Tablo 4’ te ölçeğin iki boyutlu yapısı doğrulanmış olup, maddelerinin faktör yükleri 0,66 ile 0,84 arasında görülmektedir. Bu sonuçlar ölçeğin son haliyle yeterli uyum değerlerine ulaştığını göstermektedir.

4. Tartışma ve Sonuç

Bu araştırmada yeni bir kavram olan ve önemi her geçen gün artan çevrimiçi sosyal sermaye yapısının açıklanmasına ve kavramsallaşması sürecine katkıda bulunmaya çalışılmıştır. Bu amaçla Williams’ ın (2006) ÇSS ölçeğinin ulusal yazına kazandırılması için güvenilirlik ve geçerlilik çalışmaları yapılmıştır. Önceki çalışmalarda Türkçeleştirmesinin yapıldığı ölçek bu çalışmada işletme sahipleri ve çalışanlara uygulanmıştır. Ölçeğin orijinalinde elde edilen DÇSS 0.841, AÇSS için 0.896 olan güvenilirlik seviyeleri bu çalışmada; DÇSS için 0,922; AÇSS için 0,916 olarak tespit edilmiş olup, orijinal ölçekten daha güvenilir sonuçlara ulaşılmıştır. Yapılan analizler sonucunda, çevrimiçi sosyal sermaye ölçeğinin ve alt boyutları olan AÇSS ve DÇSS’ nin güvenilirlik ve geçerlilik değerlerinin kabul edilebilir düzeylerde olduğu ortaya konulmuştur.

Yapılan AFA ve DFA testleri neticesinde faktör yükleri ve endeksler bakımında referansların altında herhangi bir madde tespit edilmediğinden, orijinal ölçekte bulunan 20 soru ve iki boyut geçerli ve güvenilir olarak tespit edilmiştir. Ölçeğin Türkiye’ de çalışan ve işletme sahipleri üzerinde kullanılabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Yapılan testler neticesinde elde edilen sonuçlar doğrultusunda ölçeğin kullanımıyla ilgili aşağıda bazı tespitler ve öneriler sunulmuştur. 20. soruda işletme sahiplerine yapılan açılımlayıcı faktör analizinde en düşük faktör yüküne sahip (0,556) olmasının yanı sıra, çalışanlara uygulanan doğrulayıcı faktör analizinde de en düşük faktör (0,660) yükünde olduğu görülmüştür. Her ne kadar referansların üzerinde bir yük değeri olsa da, farklı örneklerde ve farklı testlerdeki bu benzer sonuç, ölçeğin kullanımında bu maddeye dikkat edilmesi gerekliliğini doğurmaktadır. Fakat bir başka bakış açısıyla değerlendirildiğinde; bu sorunun ölçeğin son sorusu olmasının anketi yapan kişi üzerinde sıkılma kaynaklı etkilerinin olabileceği de düşünülebilir.

Ayrıca 5. maddede yer alan miktar orijinal ölçekte 500,00._\$ olarak belirlenmiş olup ABD koşulları göz önünde bulundurulmuştur. Bu miktar 2021 yılındaki ilk Türkçe uyarlamada 1.000,00._TL olarak belirlenmiştir. Ölçeğin kullanılması planlanan dönemde orijinal ölçekte belirtilen miktarın Türkiye’deki döviz kuruyla birlikte ülkedeki alım gücü de değerlendirilerek bir bedel belirlenmesi uygun olacaktır. Ölçeğin kullanılacağı döneme göre doğru hesaplamanın yapılması önem arz etmektedir. Ölçeğin daha fazla örnekleme incelenmesi de geçerliliğinin artırılması için faydalı olacaktır.

Yabancı bir ölçek olmasına rağmen güvenilir ve geçerli sonuçlara ulaşılmıştır. Fakat sürekli hızlı bir şekilde değişen iletişim teknolojileri ve iletişim yöntemleri sebebiyle kavramın güncelliğini koruyabilmesi amacıyla ölçek maddelerinde güncelleme gerekliliği olabileceği de düşünülmelidir. Gelecek çalışmalarda bu yönde incelemeler yapılması bir öneri olarak sunulmaktadır.

Etik Kurul Onayı

Bu makalenin saha çalışması, T.C. İstanbul Kültür Üniversitesi Etik Kurulu’nun 19.01.2023 tarih ve 2023/02 karar sıra sayılı Etik Kurul İzni ile onaylanmıştır.

Kaynakça

- Ağcasulu, H. (2017). Sosyal sermaye kavramı ve temel bakış açılarının karşılaştırılması. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 8(17), 114–129.
- Brooks, B. A. (2019). The Strength of Weak Ties. *Nurse Leader*, 17(2), 90–92. <https://doi.org/10.1016/j.mnl.2018.12.011>
- Burke, M., Marlow, C., & Lento, T. (2010). Social network activity and social well-being. *Conference on Human Factors in Computing Systems – Proceedings*, 3, 1909–1912. <https://doi.org/10.1145/1753.326.1753613>
- Çapık, C., Gözüm, S., & Aksayan, S. (2018). Kültürlerarası ölçek uyarlama aşamaları, dil ve kültür uyarlaması: Güncellenmiş rehber. *Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi*, 26(3), 199–210.
- Çetin, F., & Basım, H. N. (2012). Örgütsel psikolojik sermaye: Bir ölçek uyarlama çalışması. *Amme İdaresi Dergisi*, 45(1), 121–137.
- Chang, Y. P., & Zhu, D. H. (2012). The role of perceived social capital and flow experience in building users’ continuance intention to social networking sites in China. *Computers in Human Behavior*, 28(3), 995–1001. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2012.01.001>
- Ciboh, R. (2017). An exploratory study of older adults’ social media use and social capital in Nigeria. *Athens Journal of Mass Media and Communications*, 3(2), 149–165.
- Demirbağ, O., Mumcu, A. Y., & Çakarel, T. Y. (2022). Beşeri ve Sosyal Sermayenin Örgütsel Dayanıklılık Üzerindeki Etkisinde Finansal Sermayenin Aracılık Rolünün İncelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 49, 1–21.
- Ellison, N. B., Steinfield, C., & Lampe, C. (2007). The benefits of facebook “friends:” Social capital and college students’ use of online social network sites. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 12(4), 1143–1168. <https://doi.org/10.1111/j.1083-6101.2007.00367.x>
- Ellison, N., Steinfield, C., & Lampe, C. (2006). Spatially Bounded Online Social Networks and Social Capital: The Role of Facebook. *Annual Conference of the International Communication Association*, 36(1–37), 0. <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.85.5541&rep=rep1&type=pdf>
- English, J. F., & Underwood, T. (2016). Shifting scales: Between literature and social science. *Çinde Modern Language Quarterly* (C. 77, Sayı 3, ss. 277–295). Duke University Press.
- Faucher, K. X. (2018). *Social Capital Online*. University of Westminster Press.
- Field, A. (2013). *Discovering statistics using IBM SPSS statistics*. sage.
- Friedkin, N. E. (1982). Information flow through strong and weak ties in intraorganizational social networks. *Social Networks*, 3(4), 273–285. [https://doi.org/10.1016/0378-8733\(82\)90003-X](https://doi.org/10.1016/0378-8733(82)90003-X)

- Gökoğlu, S., & Çakıroğlu, Ü. (2019). Sanal gerçeklik temelli öğrenme ortamlarında bulunuşluk hissini ölçülmesi: Bulunuşluk ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanması. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 9(1), 169–188.
- Hair Jr, J. F., Anderson, R. E., Tatham, R. L., & William, C. (1995). Black (1995), Multivariate data analysis with readings. *New Jersey: Prentice Hall*.
- Hampton, K. N. (2003). Grieving for a lost network: Collective action in a wired suburb. *Information Society*, 19(5), 417–428. <https://doi.org/10.1080/714044688>
- Haythornthwaite, C. (2002). Strong, weak, and latent ties and the impact of new media. *Information Society*, 18(5), 385–401. <https://doi.org/10.1080/019.722.40290108195>
- Heggestad, E. D., Scheaf, D. J., Banks, G. C., Monroe Hausfeld, M., Tonidandel, S., & Williams, E. B. (2019). Scale Adaptation in Organizational Science Research: A Review and Best-Practice Recommendations. *Journal of Management*, 45(6), 2596–2627. <https://doi.org/10.1177/014.920.6319850280>
- Hofer, M., & Aubert, V. (2013). Perceived bridging and bonding social capital on Twitter: Differentiating between followers and followees. *Computers in Human Behavior*, 29(6), 2134–2142. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2013.04.038>
- Johnston, K., Tanner, M., Lalla, N., & Kawalski, D. (2013). Social capital: The benefit of Facebook friends. *Behaviour and Information Technology*, 32(1), 24–36. <https://doi.org/10.1080/0144929X.2010.550063>
- Kazienko, P., & Musiał, K. (2006). Social capital in online social networks. *Lecture Notes in Computer Science (including subseries Lecture Notes in Artificial Intelligence and Lecture Notes in Bioinformatics)*, 4252 LNAI, 417–424. https://doi.org/10.1007/11893004_54
- Kim, C., & Shen, C. (2020). Connecting activities on Social Network Sites and life satisfaction: A comparison of older and younger users. *Computers in Human Behavior*, 105, 106222. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2019.106222>
- Kobayashi, T., Ikeda, K., & Miyata, K. (2006). Social capital online: Collective use of the Internet and reciprocity as lubricants of democracy. *Information Communication and Society*, 9(5), 582–611. <https://doi.org/10.1080/136.911.80600965575>
- Manago, A. M., Taylor, T., & Greenfield, P. M. (2012). Me and my 400 friends: The anatomy of college students' facebook networks, their communication patterns, and well-being. *Developmental Psychology*, 48(2), 369–380. <https://doi.org/10.1037/a0026338>
- Mumcu, A. Y. (2021). *Kişilik özelliklerinin kitlesel fonlama başarısı üzerine etkisinde çevrimiçi sosyal sermayenin aracı rolünün incelenmesi*. T.C.Marmara Üniversitesi.
- Mumcu, A. Y. (2022). Sosyal Sermaye Kuramı: Son Dönem İnceleme Alanları. İçinde A. Y. Ataman, Göksel; Mumcu (Ed.), *Örgüt Kuramlarında Güncel Yaklaşımlar* (1. baskı, ss. 331–352). Nobel Yayınevi.
- Mumcu, A. Y., & Ataman, G. (2021). Girişim fonlamasında sosyal sermayenin çevrimiçi rolü: Kitlesel fonlama üzerine bir araştırma. *Finans Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(2), 360–373.
- Norris, P. (2002). The bridging and bonding role of online communities. İçinde *Society Online: The Internet in Context* (ss. 31–42). Sage Publications Sage CA: Thousand Oaks, CA. <https://doi.org/10.4135/978.145.2229560.n2>
- Özdemir, S., & Kocaayan, F. (2020). Sanal Sosyal Destek Ölçeğinin Türk Kültürüne Uyarlanması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(75), 1517–1533.

- Ozkazanc-Pan, B. (2022). Rethinking social capital: Entrepreneurial ecosystems as contested communities. İçinde *Entrepreneurialism and Society: Consequences and Meanings* (C. 82, ss. 69–87). Emerald Publishing Limited.
- Parzefall, M. R., & Kuppelwieser, V. G. (2012). Understanding the antecedents, the outcomes and the mediating role of social capital: An employee perspective. *Human Relations*, 65(4), 447–472. <https://doi.org/10.1177/001.872.6711431853>
- Pasricha, P., & Rao, M. K. (2018). The effect of ethical leadership on employee social innovation tendency in social enterprises: Mediating role of perceived social capital. *Creativity and Innovation Management*, 27(3), 270–280. <https://doi.org/10.1111/caim.12287>
- Pinkett, R. (2003). Community technology and community building: Early results from the creating community connections Project. *Information Society*, 19(5), 365–379. <https://doi.org/10.1080/714044684>
- Putnam, R. D. (2000). *Bowling alone: The collapse and revival of American community*. Simon and schuster.
- Şimşek, Ö. F. (2020). *Yapısal eşitlik modellemesine giriş: Temel ilkeler ve LISREL uygulamaları*. Ömer Faruk Şimşek.
- Skoric, M. M., Ying, D., & Ng, Y. (2009). Bowling online, not alone: Online social capital and political participation in Singapore. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 14(2), 414–433. <https://doi.org/10.1111/j.1083-6101.2009.01447.x>
- Steinfeld, C., Ellison, N. B., & Lampe, C. (2008). Social capital, self-esteem, and use of online social network sites: A longitudinal analysis. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 29(6), 434–445. <https://doi.org/10.1016/j.appdev.2008.07.002>
- Tan, W. K., Hsiao, Y. J., Tseng, S. F., & Chan, C. L. (2018). Smartphone application personality and its relationship to personalities of smartphone users and social capital accrued through use of smartphone social applications. *Telematics and Informatics*, 35(1), 255–266. <https://doi.org/10.1016/j.tele.2017.11.007>
- Tong, Kashian, & Walther. (2011). Relational Maintenance and CMC. *Computer-mediated communication in personal relationships*, 53(9), 1689–1699.
- Trepte, S., Reinecke, L., & Juechems, K. (2012). The social side of gaming: How playing online computer games creates online and offline social support. *Computers in Human Behavior*, 28(3), 832–839. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2011.12.003>
- Wang, G., Locatelli, G., Wan, J., Li, Y., & Le, Y. (2021). Governing behavioral integration of top management team in megaprojects: A social capital perspective. *International Journal of Project Management*, 39(4), 365–376.
- Wasti, S. N., Terzi, H., & Kerti, F. (2022). Social capital, information sharing, ambidexterity, and performance for technology park firms in Turkey. *Thunderbird International Business Review*, 64(5), 531–557.
- Wellman, B., Salaff, J., Dimitrova, D., Garton, L., Gulia, M., & Haythornthwaite, C. (1996). Computer networks as social networks: Collaborative work, telework, and virtual community. *Knowledge and Communities*, 22(1), 179–208. <https://doi.org/10.4324/978.008.0509785-17>
- Williams, D. (2006). On and off the 'Net: Scales for Social Capital in an Online Era. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 11(2), 593–628. <https://doi.org/10.1111/j.1083-6101.2006.00029.x>
- Wohn, D. Y. (2011). Reciprocity in social network games and generation of social capital. *Annual Meeting of the Association for Education in Journalism and Mass Communication online*.
- Xiao, H., Zhang, Y., Kong, D., Li, S., & Yang, N. (2020). Social capital and sleep quality in individuals who self-isolated for 14 days during the coronavirus disease 2019 (COVID-19) outbreak in January 2020 in

China. *Medical science monitor: international medical journal of experimental and clinical research*, 26, e923921-1.

Yavuzalp, Nuh; Bahçivan, E. (2018). Çevrimiçi Öğrenme Öz-Yeterlik Ölçeği'nin Türkçeye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Uluslararası Çağdaş Eğitim ve Sosyal Bilimler Sempozyumu (ISCESS'18)*.

Yıldız, E. (2018). Çevrimiçi Ortamlarda Topluluk Hissi Ölçeğinin Türkçe'ye Uyarlanması Güvenirlik ve Geçerlik Çalışması. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 8(1), 24–38.

Yoganathan, V., Osburg, V., & Bartikowski, B. (2021). Building better employer brands through employee social media competence and online social capital. *Psychology & Marketing*, 38(3), 524–536.

EK-Anket Formu

Anketimizin bu bölümünde mevcut tanıdıklarınız ve yeni tanıştığınız kişilerle internet üzerinden kurduğunuz sosyal ilişkilerinizle ilgili sorular bulunmaktadır. İnternet üzerinden kurulan ve gelişen bu sosyal ilişkiler, çevrimiçi sosyal sermayenin oluşmasına yardımcı olmaktadır. Lütfen her anlatımın size ne kadar uygun olduğunu, anlatımın altında yer alan yanıtlardan uygun olanını işaretleyerek belirtiniz.

1=Hiç uygun değil,

2=Uygun değil,

3=Kararsızım,

4=Uygun,

5=Çok uygun

*Sorunlarımı çözmeye yardımcı olması için, internette güvendiğim birileri var

*Çok önemli kararlar verme konusunda internette tavsiye alabileceğim birileri var

*Özel kişisel sorunlarım hakkında internette konuşurken rahat hissettiğim birileri var

*Yalnız hissettiğimde internette konuşabileceğim birileri var

*Acil olarak_TL'ye ihtiyacım olursa internette yardım isteyebileceğim birini tanıyorum ⁵.

*İnternette etkileşim kurduğum insanlar, benim için itibarlarımı tehlikeye atarlar

*İnternette etkileşim kurduğum insanlar, iş başvurularımda bana referans olurlar

*İnternette etkileşim kurduğum insanlar, benimle son kuruluşlarını paylaşırlar

*İnternette etkileşim kurduğum insanları, onlara önemli bir şey yaptırabilecek kadar iyi tanıyorum

*İnternette etkileşim kurduğum insanlar, bir adaletsizlikle savaşmama yardımcı olurlar

*İnsanlarla internette etkileşim kurmak; yaşadığım şehrin dışında gerçekleşen olaylara ilgi duymamı sağlar

*İnsanlarla internette etkileşim kurmak; yeni şeyler deneme isteği yaratır

5 Ölçeğin kullanılması planlanan dönemde maddede yer alan tutarın TL karşılığının güncellenmesi gerekmektedir (500,00_USD).

- *İnsanlarla internette etkileşim kurmak; kendimden farklı insanların ne düşündüğü ile ilgilenmemi sağlar
- *İnsanlarla internette konuşmak, dünyadaki diğer şehirleri merak etmemi sağlar
- *İnsanlarla internette etkileşim kurmak; beni daha büyük bir topluluğa ait hissettirir
- *İnsanlarla internette etkileşim kurmak; bana kendimi büyük resmin bir parçasıymışım gibi hissettirir
- *İnsanlarla internette etkileşim kurmak; bana dünyadaki herkesin birbirine bağlı olduğunu hatırlatır
- *İnternette düzenlenen etkinlikleri desteklemek için zaman harcarım
- *İnsanlarla internette etkileşim kurarak; konuşabileceğim yeni kişilere ulaşırım
- *İnternette her zaman yeni insanlarla iletişim kurarım

STUDY FOR ADAPTATION OF ONLINE SOCIAL CAPITAL SCALE IN TURKEY*

Artür Yetvart MUMCU**
Göksel ATAMAN***
Hızır KONUK****

Since the scales are mostly developed in English in organizational research, scale adaptation studies are carried out frequently in countries where the local language is not English and in the countries with different cultures (Heggstad et al., 2019). These adaptations contribute to the validity of the conceptualization and measurement of the subjects presented in different disciplines. In this direction, many scales related to social capital have been adapted with different dimensions in Turkey and many countries. The concept of social capital has been introduced within the scope of social sciences, and recently, it has started to be discussed with many dimensions, especially in the field of business.

The concept of social capital, which is discussed in many branches of science, is a subject that has been studied in business science for a long time. Many areas such as financial performance, productivity, and public effects of businesses are handled at both individual and institutional level (Demirbağ, Mumcu, & Çakarel, 2022). However, many criticisms about the measurement of social capital also emerge with these studies. The rapid change in communication, which is one of the foundations of the concept, has also been one of the sources of criticism (Ozkazanc-Pan, 2022; Wang et al., 2021).

* The survey in this article was approved by the decision number 2023/02 taken at the meeting of T.C. Istanbul Kultur University Ethics Committee on 19.01.2023.

** T.C. Istanbul Kultur University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, a.mumcu@iku.edu.tr, ORCID: 0000-0002-2276-0145.

*** T.C. Marmara University, Management and Organization, gataman@marmara.edu.tr, ORCID: 0000-0003-3234-7490.

**** T.C. Istanbul Aydın University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, hizirkonuk@aydin.edu.tr, ORCID: 0000-0002-9274-6912.

These effects in the conceptualization process of social capital and many different approaches to measurement have been put forward. Even Putnam (2000), one of the pioneers of the concept of social capital, predicted the difficulties that may be experienced in the measurement of social capital while forming the first foundations of the concept. He stated that although he also carried out studies in this direction, the reliable results are still open to discussion. Of course, the first period measurement studies are not limited to Putnam. Studies that tried to measure the power of social networks, which are considered within the scope of the research, started when the concept was first introduced (Brooks, 2019; Friedkin, 1982). These studies cover the periods when interpersonal communication in the past years was much more limited and in different dimensions compared to today. Changes in the number, shape and frequency of communication channels over time have led to changes in the handling of social capital. The fact that the change in social capital has effects on many social, cultural and similar dimensions has revealed the necessity of developing new techniques for measuring social capital (Yoganathan, Osburg, & Bartikowski, 2021). As a result of these developments, online and offline social capital has begun to be handled differently from each other (Williams, 2006).

Williams (2006) introduced the concept of online social capital and its scale in order to measure social capital at the online level. It measured people's online and offline social capital with a twenty-question questionnaire, and the scale it revealed has been used in scientific studies over one thousand and five hundred different countries, different cultures and different samples (N. Ellison, Steinfield, & Lampe, 2006 ; Johnston, Tanner, Lalla, & Kawalski, 2013; Steinfield, Ellison, & Lampe, 2008; Trepte, Reinecke, & Juechems, 2012). In this scale, based on Putnam, bridging online social capital consisting of weak ties and bonding online social capital consisting of strong ties are sub-dimensions (Williams, 2006). The online social capital scale was developed by Williams in 2006 and it was previously applied to crowdfunding project owners (Mumcu, 2021), which was a special sample in his doctoral thesis. In this research, it was reapplied to employees and business owners in this research, and its validity was tested in different samples.

The first 10 questions of this two-dimensional scale are bonding, and the second 10 questions are bridging online social capital. In the questions, a 5-point likert was used in accordance with the original. In the original scale, alpha values were 0.841 for bonding online social capital and 0.896 for bridging online social capital (Williams, 2006). In addition, questions were asked about demographic characteristics. Since the Turkish translation and first validation studies of the scale were carried out in the aforementioned thesis, reliability and validity tests were applied on two new samples in this study. In the study, 805 people were surveyed, of which 439 were employees and 366 people were business owners. Business owners in the sample were from startupswatch and startupranking sites, which index startup startups in Turkey. Startup entrepreneurs indexed on these sites were reached via messages and e-mails, and surveys were conducted on a voluntary basis. By adding the employee option in the survey, the survey was made available to those who were in this sample group.

In order to reveal the reliability of the scale, first of all, its internal consistency was measured. For this purpose, the internal consistency of the sub-dimensions was calculated for both samples. The Cronbach Alpha coefficients of the sub-dimensions of the scale were 0.916 for the bridging online social capital; 0.922 for bonding online social capital; was obtained. In addition, the total Cronbach Alpha coefficient of the scale is 0.942, which is within the reliability references (Hair Jr et al., 1995).

In order to calculate the internal consistency of the scale, the Cronbach Alpha values of the sub-dimensions and the item total score correlation coefficients were calculated. The corrected item total score correlation coefficients ranged from 0.556 to 0.704. Accordingly, all items are above the minimum coefficient value of 0.20 and are reliable (Büyüköztürk, 2007). In order to determine the construct validity of the online social capital scale and to reveal the factor structure, exploratory factor analysis was performed on the sample of business owners. It was determined that the Barlett normal distribution test result, which was performed to test the suitability of the data for factor analysis, was significant ($p < 0.05$), and the KMO (Kaiser-Mayer-Olkin) value was 0.922, and thus the sample size was found to be sufficient. This value (Field, 2013) is considered sufficient above 0.50 and is in the category of 0.80-0.90 excellent.

As a result of the confirmatory factor analysis, the ratio of the scale's chi-square statistics to the degrees of freedom (CMIN/df) is within the acceptable range of 3,741; root mean square approximation error (RMSEA) is 0.079; The Normed Fit Index (NFI) is 0.901 within references from 0 to 1, the Tucker-Lewis index (TLI) value is 0.913 and the comparative fit index (CFI) value is 0.925. A model's comparative fit index (CFI) and Tucker-Lewis index (TLI) values of 0.90 or above mean that it fits well (Hair Jr et al., 1995; Şimşek, 2020). The results obtained showed that the two-dimensional factor structure of the scale provided sufficient fit values at this stage. The two-dimensional structure of the scale is confirmed with confirmatory factor analysis in the table 4. The factor loads of the items are seen between 0.66 and 0.84. These results show that the scale has reached sufficient compliance values in its final form. As a result of the exploratory and confirmatory factor analyzes and other tests, the original two dimensions of the scale, online social capital and solidarity online social capital, were verified and it was concluded that it could be applied to business owners and employees in Turkey.